

MØTEBOK

SAK NR: 1/2021
SAKSBEHANDLER: Anne Frugård
Arkivnr.: 335.3

MØTEDATO: 15.2.2021
MØTESTED: Tingvang

SIGN: _____

Utskrift til:

Statskog SF
Haldorbu Fellesdrift
Geir Vegger Bergsrud
Jon og Camilla Hålien

Haldorbu fellesdrift. Vurdering av søknader fra ikke bruksberettigede for slipp av beitedyr.

Saksdokumenter

- Søknad av 18.9.2020 fra Jon og Camilla Hålien til fjellstyret
- Fjellstyresak 6/2015
- Brev av 8.1.2021 fra Haldorbu Fellesdrift
- Søknad mottatt 6.2.2021 fra Geir Vegger Bergsrud til fjellstyret

Saksframstilling:

Vi har fått inn søknader fra Camilla og Jon Hålien og fra Geir Vegger Bergsrud om å slippe sau i Haldorbuhavna fra beitesesongen 2021. Hålien har ikke hatt sau i Haldorbuhavna tidligere, mens Bergsrud har hatt sau her siden 2011.

Camilla og Jon Hålien fra Vang skriver i sin søknad;

«Vi har ca 140 vinterfora sau. Ca 50 av disse er NKS og resten er gammelnorskspæl. Tørkesommeren 2018 så begynte NKS sauene å trekke ned i bygda. De gikk ned til Røyne og Melby i Øystre Slidre. Høsten 2018 sendte vi over 70 stk av søyer og lam til slakt, som kom til Røyne/Melby. Dette for å hindre at de kom ned neste år. Sommeren 2019 var det samme problem. Da kom det flere ned til Røyne/Melby og vi hadde telefoner 3-4 ganger i uka. Sommeren 2020 slipte vi alle problemsauene rett ovenfor gården i Høre. Da gikk det 4 dager så kom telefonene med samme problem og irritasjon. I sommer har vi også hatt telefoner 3-4 ganger i uka. Vi har prøvd flere tiltak som å kjøre de langt inn på Slettefjellet. Da gikk det 14 timer så var problemet der igjen. Slippe de fra Gården og ikke fra Stølen ved Ulvhildsete. Holde de innestengt på stølsjordet i korte perioder. Gammelnorskspæl sauene har vi ikke hatt noe problemer med. Derfor har vi bestilt 2 stk hvit spælværer til høsten for å gå over på kvit spæl istedenfor NKS. Det vil ta noen år før vi får skiftet rase. Søker derfor om å få ha NKS sauene i Haldorbuhavna. Vi har snakket med Gunhild Rogne og ho har snakket med alle som har sau i område. Det var helt greit for alle sammen at vi fikk slippe sau der.»
50 søyer tilsvarer ca 150 sau/lam.

Geir Vegger Bergsrud fra Sør-Aurdal har siden 2011 hatt sau på beite innenfor inngjerda beiteområde til Haldorbu fellesdrift. Bakgrunnen for dette var økt rovviltproblematikk på eget utmarksbeite, og brev fra Mattilsynet våren 2011 om at beiteområdet hans ble erklært uegnet for beitedyr. Bergsrud har de siste årene hatt godkjenning til å slippe ca 250 sau i Haldorbuhavna, og han søker i e-post 6/2-21 om å øke til inntil 300 sau.

De som er ikke bruksberettiget i Øystre Slidre statsallmenning har ingen rett til å slippe beitedyr her. Fjellstyret tok derfor saken opp til behandling på prinsipielt grunnlag i 2014. Søknaden fra Bergsrud lå ute til offentlig ettersyn i 2015. Det var ingen merknader til saken da, og fjellstyreadministrasjonen ser ikke behov for å legge ut denne saken til offentlig ettersyn igjen nå.

Fjellogen § 15 har bestemmelser om beiterett og overskuddsbeite:

”Jordbrukar med beiterett i statsallmenning har rett til å beite med så stor buskap som han kan vinterfø på eigedomen.

Fjellstyret kan samtykkje i at det vert beita med større buskap enn nemnt i første stykket, når det kan skje utan skade for andre bruksrettshavarar.

Så langt det i allmenningen er beite som ikkje vert nytta av bruksrettshavarane, kan fjellstyret under tilsvarande føresetnader gjere vedtak om å gje andre – også utanbygdsbuande – rett til å nytte dette beitet, på vilkår som vert fastsette ved avtale.

Twist om beiting som nemnt i andre og tredje stykket vil vere til skade for nokon bruksrettshavar, vert avgjort ved skjøn.» Inntekten fra utleie skal gå inn i Fjellkassa.

Fjellstyret har mottatt e-post fra Haldorbu fellesdrift 8/1-2021 der de skriver:

«Det stemmer at vi har vore i kontakt med Jon og Camilla om dei ca 50 søyene dei ynskjer å ha i Haldorbuhavna. Vi har vore i kontakt med alle som har sau og beiterett i havna, der alle har sagt dette er OK.

Når det gjeld Bergsrud så har han signalisert at han ynskjer å fortsette i Haldorbuhavna. Vi har sagt at han kan søke direkte til dere, der vi gjerne vil ha kopi av dialog. For oss er det OK om han fortsetter med samme betingelser som han har hatt tidligere. Men det kan gjerne fremheves at arbeidsinnsats i havna skal være etter antall dyr som er sluppet.»

Haldorbu fellesdrift ga sin uttale før vi visste at Bergsrud ville øke fra ca 250 sau til inntil 300 slepte sau. Saksbehandler har hatt kontakt med Haldorbu Fellesdrift på SMS 7.2.21 og Gunnhild Rogne skriver at Bergsrud ikke har avklart denne økningen med Haldorbu Fellesdrift. Hun forklarer at denne økningen må avklares med alle medlemmene. Gunnhild Rogne foreslår å fornye eksisterende avtale, men åpner for at Bergsrud årlig kan avtale direkte med beitelaget om å få slippe flere sau, dersom det er plass i hamna.

Vurdering.

Fjellstyret skal i denne saken vurdere om det er overskuddsbeite i Haldorbuhavna utover det som brukes av de bruksberettigede. Grunnlaget for fjellstyrets vedtak i sak 6/2015 var beitegransningsrapporten fra Skog og Landskap, der det går fram at det er begrensa beiteresurser i Haldorbuhavna. I rapport nr 7/2013 fra Skog og Landskap er det gjennomført en beitegransking i et større område som Haldorbu Fellesdrift inngår som en del av. Rapporten vurderer vegetasjon og beiteresurser i hvert enkelt beitelag. For å beregne beitekapasitet nyttes saueenheter (1 storfe=5 sau). Av rapporten går det fram at totalareal i havna er 64 km², derav 41 km² (65 %) nyttbart beite. Beitekvaliteten er vurdert som godt – mindre godt. Det tilrås at det går 60 saueenheter pr km² som tilsier totalt 2460 enheter. Fellesdrifta opplyser at det i 2020 beitet 1168 saueenheter (943 sau og 45 storfe) fra bruksberettigede. Ifølge Haldorbu Fellesdrift slapp Bergsrud 285 søyer i Haldorbuhavna i 2020, det er noe mer enn han hadde avtale for. I sum er dette 1453 enheter. Siden Haldorbu fellesdrift er positive til flere beitebrukere i Haldorbuhavna bør fjellstyret støtte opp under dette. Fjellstyret bør derfor gi disse beitebrukerne tillatelse til å slippe sau i Haldorbuhavna gjennom en 5 års kontrakt med klausul om oppsigelse slik som vedtatt av Haldorbu fellesdrift tidligere.

På prinsipielt grunnlag bør fjellstyret ta avgift for ikke bruksberettigede beitedyr. Adm. har sett på priser fra andre fjellstyrer som leide ut beite til utenbygds beitedyr. Som eksempel har Budal fjellstyre har tatt 40kr pr sau og 100kr pr storfe, mens Gausdal fjellstyre tok 60kr pr storfe i 2018/19. Gausdal fjellstyre leide også ut beite til utenbygds beitedyr fram til 2001. Pris for småfe var da kr 12,50 pr småfe. Dette tilsvarer i dag kr 18, som gir en totalsum på kr 5400,-/år for 300 sau.

Fjellstyret betaler årlig leie på kr 4 250 til Gausdal fjellstyre for den delen av Haldorbuhavna som ligger i Gausdal, og som også Bergsrud vil bruke. Dette har vært en rimelig avgift for et stort og bra beiteområde, men Gausdal fjellstyre nå har signalisert at de ønsker en prisøkning for dette beitet. Det vil være naturlig at fjellstyret tar en forholdsmessig avgift i forhold til leieavgift i Gausdal.

Fjellstyret må gjøre et vedtak om Bergsrud og Hålien får slippe dyr i statsallmenningen og sette vilkår. I forrige behandling drøftet de tidligere fjellstyremedlemmene seg fram til at det var mer praktisk å sette ei årlig fast beiteavgift enn avgift pr sleppte dyr, men nåværende fjellstyre kan velge en avgift pr dyr dersom de ønsker det. Bergsrud har betalt en årlig avgift til fjellkassa på kr 2000 i perioden 2016-2020.

Forslag til vedtak

Fjellstyret gir med hjemmel i fjelloven § 15 **Geir Vegger Bergsrud** tillatelse til å slippe ca 250 sau pr år i perioden 2021 tom. 2025, innenfor Haldorbu fellesdrift. Hvis Haldorbu fellesdrift mener det er plass til å slippe flere sau, gir fjellstyret tillatelse til at Bergsrud kan slippe inntil 300 sau pr. år.

Det settes følgende vilkår for tillatelsen:

- Tillatelsen er oppsigelig med frist 1. november året før beitesesongen.
- Bergsrud skal årlig betale kr... (sum fastsettes i møte) i beiteleie til Øystre Slidre fjellkasse. Fjellstyret sender faktura i desember på grunnlag av antall sau slept på beite.
- Fjellstyret forutsetter at slipping, gjeting og sanking foregår etter retningslinjer fastsatt av Haldorbu fellesdrift.

Fjellstyret gir med hjemmel i fjelloven § 15 **Jon og Camilla Hålien** tillatelse til å slippe ca 150 sau pr år i perioden 2021 tom. 2025, innenfor Haldorbu fellesdrift.

Det settes følgende vilkår for tillatelsen:

- Tillatelsen er oppsigelig med frist 1. november året før beitesesongen.
- Hålien skal årlig betale kr... (sum fastsettes i møte) i beiteleie til Øystre Slidre fjellkasse. Fjellstyret sender faktura i desember på grunnlag av antall sau slept på beite.
- Fjellstyret forutsetter at slipping, gjeting og sanking foregår etter retningslinjer fastsatt av Haldorbu fellesdrift.

Vedtak

Fjellstyret gir med hjemmel i fjelloven § 15 **Geir Vegger Bergsrud** tillatelse til å slippe ca 250 sau pr år i perioden 2021 tom. 2025, innenfor Haldorbu fellesdrift. Hvis Haldorbu fellesdrift mener det er plass til å slippe flere sau, gir fjellstyret tillatelse til at Bergsrud kan slippe inntil 300 sau pr. år.

Det settes følgende vilkår for tillatelsen:

- Tillatelsen er oppsigelig med frist 1. november året før beitesesongen.
- Bergsrud skal årlig betale kr 2700 i beiteleie til Øystre Slidre fjellkasse. Fjellstyret sender faktura i desember.
- Fjellstyret forutsetter at slipping, gjeting og sanking foregår etter retningslinjer fastsatt av Haldorbu fellesdrift.

Fjellstyret gir med hjemmel i fjelloven § 15 **Jon og Camilla Hålien** tillatelse til å slippe ca 150 sau pr år i perioden 2021 tom. 2025, innenfor Haldorbu fellesdrift.

Det settes følgende vilkår for tillatelsen:

- Tillatelsen er oppsigelig med frist 1. november året før beitesesongen.
- Hålien skal årlig betale kr 1350 i beiteleie til Øystre Slidre fjellkasse. Fjellstyret sender faktura i desember.
- Fjellstyret forutsetter at slipping, gjeting og sanking foregår etter retningslinjer fastsatt av Haldorbu fellesdrift.

Enstemmig.

Vedtaket er hjemlet i fjellovens § 15. Tvist om vedtaket skal avgjøres ved skjønn, jfr. § 10, 2. ledd og §§ 33 og 34 i fjelloven. Eventuelt skjønn må kreves innen 3 uker fra mottak av dette vedtak.